

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloge naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 avč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah in petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Nova doba v Srbiji.

Morajo se kaznovati!

»Morajo se kaznovati!« Tako vpijejo sedaj na vse grlo razni svetovni listi, govoreči o morileh srbske kraljeve dvojice in drugih — sokrivcev! Da, sokrivce imenovati moremo vse one, kateri so kraljevi Dragi in slabotnemu kralju Aleksandru pomagali vzdrževati zistem, ki je tiral v pogubo Srbijo. Mi nečemo opravičevati morilcev, nečemo soditi, da li bo Srbija pod novim vladarjem srečnejša, nego je bila do sedaj; kakor Slovani pa smo dolžni, da one, ki sedaj tako vpijejo o humaniteti in ki z vsemi trombami kličejo na pomoč pravico, nekoliko švrknemo po umazanih ustih. In kdo je tisti, ki se najglasneje zgraža nad morilec v Belemgradu, ki zahteva, naj se Srbija dotlej izključi iz družbe civiliziranih držav, dokler ne kaznuje morilcev?

Čujte in strmite: Anglija in celo oficijelna Anglija! Angleški listi so bili prvi, ki so najpatetičneje začeli preobračati oči v zgražanju nad morilec v Belemgradu. In za angleškimi listi primahal jo je večeraj sam angleški ministerski predsednik Balfour, kateri je v odgovoru na tozadevno interpelacijo povdarjal, da je hotela angleška vlada odpozvati svojega odposlanca v Belemgradu, da bi s tem dala izraza svojemu ogorčenju in zgražanju nad groznim zločinom, ki je onečastil srbsko prestolnico. Ali ni to krvava ironija, ako se je prvi oglašil se svojim zgražanjem nad dogodki v Belemgradu ravno predstavitelj Anglije, tiste Anglije, ki je uprav razbojniško postopala proti Burci v južni Afriki? Morilec v Belemgradu opravičuje vsaj kolikor toliko dejstvo, da so Srboj osvobodili samovoljnega vladarja, kaj pa opravičuje angleške razbojnice v južni Afriki? Anglija si je pozelela bogate burke dežele in ker so bili uresničenju nje želje na potu Buri, je iste jednostavno poklala, kakor dela tudi tolovaj v gozdu. Isti zakolje popotnika, da ga potem — oropo.

Anglija pa tudi sedaj po ugrabljenju burških dežel ne miruje, marveč nadaljuje »kulturno in humanitarno« delo na drugi točki Afrike, v Somaliji. Tudi tam se sedaj v potokih pretaka človeška kri radi angleške požrešnosti. Kljub vsemu temu pa so Angleži tako nesramni, da se zgražajo nad epizodičnim činom v Belemgradu. Hinaveni! Židovski listi pa sedaj kar prekipevajo v proslavljanju Anglije, ki je s tako odločnim nastopom proti morilec v Belemgradu pokazala svojo veliko človekoljubnost! Anglija bi pač mnogo bolje storila, da bi bila pokazala svojo človekoljubnost nasproti onim tisočm nedolžnim Burci, katere je poklala v južni Afriki, da bi zaustavila sedaj prelivanje krvi v Somaliji, da ne govorimo o angleški požrešnosti in krvoločnosti v daljši minolosti. In ostala evropska diplomacija, ona diplomacija, katere nista imeti nič opraviti se Srbijo, dokler si ne opere svojih krvavih rok s tem, da kazanje morilcev: kako je to, da ta diplomacija brez vsake škropuloznosti stiska krvave roke Turčije? Kje je človekoljubje in pravico ljube te diplomacije nasproti neštevilnim žrtvam v Macehoniji?!

Zakaj ne zahteva ta diplomacija tudi od Turčije, naj kaznuje morilce in zaustavi prelivanje krvi?

Kako tankovestna je ta diplomacija, kadar ima ugodno priliko, da da Slovanom krepko zaščiteno, a kako kosmato vest ima tedaj, kadar jo zatirani Slovani kličejo na pomoč proti brezsrčnim zatiralcem!

Odgovor našega cesarja kralju Petru. Na brzojavko, s katero je kralj Peter naznanil svojo izvolitev našemu cesarju in ki se je glasila tako-le:

»Žurim se, da naznanim Vašemu Velič. svoje proglašenje srbskim kraljem. Soglasno izvoljeva od skupščine in senata, sklenil sem nastopiti dedščino svojih očetov in upam, da svoji domovini podelim svobodo in srečo. Prosim Vaše Veličanstvo, da bi tudi meni hoteli ohraniti prijateljstvo, katero ste gojili do mojega očeta, da mi bo tako lažje izvrševati svoje dolžnosti. Gotov sem, da se izkažem vrednim istega,«

je odgovoril cesar Fran Josip sledeče:

»Veseleč se prijaznega naznanila o Vašem zasedenju prestola, žurim se sporočiti Vam svojo željo, da bi bilo Vaše kraljevanje dolgo in srečno in Vas zagotavljam svojih simpatij. Posrečilo naj bi se Vašemu Veličanstvu, da bi vstopili v Svobojih namerah in da bi podelili mir ter povzdignili ugled deželi, ki je bila tako težko skušana po notranjih nemirih in čije ugled je pal v očeh sveta vsled groznega zločina. V izvrševanju te naloge more V. V. računati na mojo podporo in prijateljstvo in biti prepričano, da bom z V. V. deloval na utrjevanju dobrega sosedstva, ki že tako dolgo obstaja med obema deželama.«

Proklamacija Petra I. Peter I. je izdal sledečo proklamacijo na srbski narod: »Božja milost in narodna volja sti me pozvali na prestol mojih prednikov. Izjavljam, da vsprejemam sklep narodov in da zasidem srbski prestol. Smatram v svojo prvo dolžnost zahvaliti se narodu na izkaznem mi zaupanju in izražam istočasno nado, da veslele priznanje nastop mojega vladanja; timveč, ker sem sklenil zapričeti v Srbiji dobo miru, reda in napredka. Izjavljam, da obljubljam se svojo kraljevsko besedo, da hočem spoštovati pravice vseh in stori vse mogoče, da bom ustaven kralj, zaščitnik zakonov ter da bom sodeloval za blagostanje svojega naroda. Zato pozivljam s tem svojim prvim manifestom vse cerkvene glavarje, vse državne funkcionarje in vse vojaške poveljnike, naj ostanejo v svojih službah in jim priporočam, naj vestno izvršujejo svoje naloge. Izjavljam, da sem pozabil na vse dogodke, ki so se mene tikali in ki so se izvršili v zadnjih 40 letih. Vsak pravi Srb bo imel pod mojim vladarstvom zagotovljeno moralno in materialno življenje. Geslo moje dinastije je bilo vedno »Za sveti Križ in za našo svobodo« in s tem geslom, ki me z jedne strani veže na pravoslavno cerkev in z druge na vojsko, stopam na prestol z imenom Peter I., kralj Srbije. Prosim Boga, naj podeli milost mojemu narodu in pošiljam vsem svoj kraljevski pozdrav. Peter I.«

Dogodki na Hrvatskem.

Včeraj torej se je sešel hrvatski sabor ob avspicijah ban Khuen-Hedervaryjevih bajonetov. Nu, in ako je Markov trg predstavljal gosto šumo Manlicherjevih pušek, pravi zastopniki hrvatskega naroda v poslopu hrvatskega sabora na Markovem trgu vendar niso marali za Manlicherjeve puške in za bana Khuena-Hedervaryja, katere puške še za kratek čas predstavljajo krhko in krivično moč bana. Ti pravi zastopniki so pokazali, da se ne boje ničesar, ampak da so odločili, da bodo iz sedanjega kritičnega političnega položaja dobro znali in odločno hoteli izvesti one posledence, ki morajo za hrvatski narod, a preko njega za vse ostale južne Slovence, donesti plodonosnih koristi in dobre sreče za politično-gospodarstveno bodočnost Hrvatov, Slovencev in Srbov.

Da se Khuen-Hedervaryjeva sila začne rušiti, to dokazujejo dezertacije raznih njegovih dosedanjih osebnih prijateljev in političnih pristašev v madjaronski stranki.

Gutta cavat lapidem. A po tem fizičnem zakonu tudi izstopu grofov Kulmerjev iz vladne večine bodo sledili tudi izstopi drugih vplivnih mož, kateri so končno uvideli, da sedanjí pogubni vladni zistem v Hrvatski mora propasti. Radi tega je odlčilna ura za neizogibni pad in sramotno umakovanje bana Khuena-Hedervaryja že udarila. On mora pasti!!

Simptomatičen je zatvor glavnega urednika »Novega Srbobrana«. To je zadnja karta, katero ban Khuen-Hedervary v Zagrebu sedaj zaigra. Kdor ni slep, more iz tega dogodka ustvariti si jasno sodbo, da se približuje svojemu cilju proces izmirjenja in iminentnega zblizanja za daljno zločno politično akcijo Hrvatov in Srbov v kraljevini Hrvatski proti 20-letnemu banski varalici in »svareküstlerju« hrvatsko-srbskega spora, banu Khuenu-Hedervaryju. Danes že moremo računati z eventualnostjo, da srbski zastopniki v hrvatskem saboru postanejo člani bodoče celokupne hrvatske saborske opozicije.

Mi spremljamo živim interesom daljnji razvoj saborskih sej v Zagrebu. Cenimo, da te seje donesejo iznenada velikih presenečenj, katera bodo direktnim vzrokom padu bana Khuena-Hedervaryja.

V istem zmislu, kakor mi tu gori, piše tudi dunajski »Information«, češ, da je pozicija bana nevzdržljiva. Srečno pa po tistem, v najbrutalnejši in najnezmislnejši formi sestavljenem »manifestu«, s katerim je vladna večina hotela na opozicijo zvaliti krivdo na sedanjem nezakonitem značaju gibanja na Hrvatskem! Gibanje za financijelno samostalnost je bilo s prvega povsem zakonito. Kriva je torej edino le vlada, ki je nezakonitim nasiljem dušila to zakonito gibanje. Ali ta azijski pokus, da bi narod nahujskali proti opoziciji, se ne posreči Khuenovim saborskim huzarjem! Dosedaj je bilo vedenje opozicije v saboru vedno korektno in kolegijalno nasproti večini. Po onem »manifestu« saborske večine, ki je globoko ogorčil na vse strani, se je odprl propad, katerega ne more premostiti nobeno človeško ali osebno čutstvovanje. Če je členom večine kaj na lastni česti, je izključeno od njih strani vsako kolegijalno razmerje do večine, marveč morajo preprečiti vsako normalno parlamentarno delovanje! Ta napad Khuenovih saborskih huzarjev, ki drastično ilustrira abnormálnost razmer na Hrvatskem, je izbil sodu dno, ker je politična nasprotstva preprijil tudi z osebnim sovražilstvom.

Otvoritev Hrvatskega sabora. Zasedenje hrvatskega sabora je bilo včeraj otvorjeno ob groznem viharju, ki ga je uprizorila opozicija. Takoj po otvoritvi seje predložili so opozicijski poslanci njen predlog, katerega pa je predsednik odklonil, češ, da se mora nujne predloge predlagati že pred sejo. Tej izjavi je sledil neopisen ropot in šum opozicije; ista je vpila, žvižgala, nabijala po klopih tako, da predsednik nikakor ni mogel napraviti reda. Opozicijski poslanci so mu pretili s pestmi in so ga obsuvali z najmastnejšimi pevkami. Slednjič je moral predsednik pretrgati sejo za četrte ure. Ko se je seja zopet zapričela, je vihar nadaljeval in je dospel na vrhunec, ko je ban stopil v zbornico. Opozicijski poslanci so mu vsklikali: »Na vislice žnjim!«

Nujni predlog opozicije predlaga izvolitev odseka 11 členov, kateremu naj bi se poverila naloga, da sestavi adresno na cesarja, zahtevajočo zaustavljenje kazenskih razprav proti onim, ki so zaprti radi izgrediv, in pomilodščjenje vseh radi teh izgrediv obsojenih.

Danes došli reški »Novi list« poroča, da so bili dne 14. t. m. v Cestici (Zagorje) veliki izgredivi, v katerih so bili od vojaških bajonetov ranjeni sledeči kmetje: Stjepan Pavlović iz Cestice, Lovro Talan iz Kižovljana, Mato Veleč iz Cestice, Štefan Golubić iz Radoveca, Valent Leskovar iz Križovljana in Florijan Golubić iz Radoveca. Ranjenci so od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer istega dne ležali na svojih domovih brez zdravniške pomoči. V noči pred temi dogodki so kmetje demolirali hiše treh madjaronov.

Včerašnji »Slovenec« prinaša iz Zagreba ti-le brzojavki:

Zagreb 17. junija. Policija je zopet udrila v semenišče, kjer je hotela aretirati bogoslovca Ergetika, ker je sumila, da ima brošure o financijelni (!) samostojnosti Hrvatske. Bogoslovci so se uprli policajem in so preprečili njihovo nadaljnje prodiranje. Še le rektor je dovolil preiskavo, ki je pa bila brezvspešna, na kar so policaji mej smehom bogoslovce odšli.

Zagreb 17. junija. Čuje se, da FZM Hugon pl. Klobuz postane vladni komisar za Hrvatsko.

Politični pregled.

V Trstu, 18. junija 1903.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — V včerašnji seji poslanske zbornice bil je tudi v tretjem čitanju vsprejet zakon glede nedeljskega počitka s spremembama § 10. in § 12., predlaganima od odseka. Ti spremembe določati, da se v pekovski obrti mesto nedelje določi drug dan v tednu za počitek in da se ima nedeljski počitek razširiti tudi na krošnjarstvo.

Zbornica je potem prešla v razpravo o predlogi glede lokalnih železnic. Govorili so poročevalci, več drugih poslancev in železniški minister vitez Wittek.

Med došlimi spisi je bil nujni predlog mladočeskkih poslancev, kateri zahtevajo, naj se prekine posvetovanje nagodbene odseka z ožrom na ministersko krizo na Ogrskem.

Ministerska kriza na Ogrskem.

Nekaj čudnega, nekaj nenavadnega, nekaj kar osuplja, a ki ob enem tudi kaže v nekaki čudni luči srdite gospode v Košutovi vojski, se je dogodilo v včerašnji seji ogrske zbornice, ko je g. Szell podal obvestilo o svojem odstopu. Isti srditeži, ki so svojo neizprosno gonjo pognali g. Szella v zagato, iz katere ni bilo rešitve, ker ni mogel ne naprej, ne nazaj: isti srditeži so burno ploskali besedam padlega ministra, so mu prirejali ovacije in izjavljajo glasno, kako obžaljujejo, da takov mož odhaja!

To vedenje opozicije je predvčerašnji seji ogrske zbornice je moralo delovati na vsakogar kakor zapletena zagonetka. No, danes došli dunajski listi že prinašajo karakteristične poteze o politični individualiteti naslednika g. Szella, grofa Štefana Tisze. A ti podatki nam pomagajo, da začenjamo umevati postopanje ogrske opozicije. — Program grofa Tisze nam listi kažejo v nastopnih glavnih potezah:

Na mesto »pasivne rezistence« grofa Szella stopi aktivni odpor proti obstrukciji; vojaške predloge se morajo rešiti brez vsake nadaljnje od opozicije zahtevane koncesije; rešiti se morajo proračun, carinska in trgovinska zveza, carinarski tarif in vse druge gospodarske predloge; uvesti se morajo zopet redne parlamentarne razmere, majoritetni princip mora priti zopet do veljave — iz kratka: grof Tisza noče krmiti obstrukcije s koncesijami, ampak jo hoče premagati.

In grof Tisza da je mož zato: bister, rezek, neizprosni, sovražnik vsacega polovi-

čarstva, cela individualiteta kakor iz enega kosa. Po takem ni težko uganiti, kaj je povzročilo tisto prehrapljivo spremembo v razpoloženju opozicije. To je storil strah pred Tiszo. Prav utegne imeti tisti nemški list, ki meni, da proslavljanje odstopivšega ministra od strani ogrske opozicije ni drugega nego zasramovanje novega ministra, in ljubezen do prvega le izraz jeze proti poslednjemu.

O programu grofa Tisze smo torej že žuli. Drugo pa je vprašanje: s kakimi taktičnimi sredstvi hoče doseči to? Mislili razpustiti zbornico? Poznavalec razmer trdi, da bi se s tem le odmaknil od cilja, ker je opozicija ravno sedaj jako priljubljena med narodom radi svoje odločne borbe proti vojnim predlogom in za samostojno ogrsko armado in bi bržkone prišla še pomožena v zbornico. In vendar so nove volitve edino sredstvo tudi na Ogrskem, ki more dovesti do normalnih in zdravih parlamentarnih odnosov. Ali te volitve bi morale biti res »čiste«, res svobodne: to je, ne le svobodne za vse madjarske stranke, ampak tudi za vse narodnosti na Ogrskem! Le v takem, iz vseh živih moči, ki delujejo in snujejo v državi, izišle parlamentu, bi moglo priti do normalnih odnosov. Takih volitev pa se ni nadejati tudi pod grofom Tiszo in duvalizem bo dalje tiščal k tlom vso monarhijo kakor pododvani greh.

Volitve v nemški državni zbor se vrše dalje v znamenju zmagovalja socialne demokracije. Do 11. ure sinoči je bilo znanih 385 volilnih rezultatov. Definitivno izvoljenih je 83 katoliškega centra, 53 socialnih demokratov, 30 konservativcev, 14 Poljakov, državne stranke 6 Alzačanov, 5 narodnih liberalcev, 4 divjaki, 2 člena zveze kmetovalcev, 1 Danec in 1 člen takozvane reformne stranke. Ozihih volitev je potrebnih 180. Na teh bo udeleženi: 120 socialistov, 64 narodnih liberalcev, 36 konservativcev, 35 kandidatov centra, 24 členov svobodni-selne ljudske stranke, 15 državne stranke, 10 svobodni-selne združenja, 9 divjakov, 8 nemške ljudske stranke, 8 Welfovcev, 8 Poljakov, 6 reformne stranke, 6 iz zveze kmetovalcev, 5 antisemitov, 4 Alzačani in 1 iz zveze poljedelcev.

Glavni znaki dosedanjega rezultata so: sijajni uspehi socialne demokracije, verjetnost, da katoliški centrum ohrani vso svojo posest; grozen poraz liberalnih strank, agrarcev in antisemitov in slednjič dejstvo, da so Poljaki že na prvih volitvah dosegli prejšnje število mandatov (14) in da pridejo še za 8 mandatov v ožjo volitev. Tu imamo torej dve dejstvi, ki nam dajata, postavljeni v paralelo, jako znamenit pouk. Za danes nočemo pisati konkluzij iz te paralele in odlagamo to za poznejši čas; beležimo pa obe dejstvi, v čisto nemških krajih, kjer ni narodnega in jezikovnega vprašanja, je socialna demokracija dosegla sijajne uspehe in je pobila druge meščanske stranke; v poljskih krajih pa, kjer se morajo Poljaki boriti za svojo narodno ekzistenco, je poljska narodna stranka ohranila svojo posest na mandatih in taktično in pride za 8 družih mandatov v ožjo volitev. Konkluzije ne bo težko pisati. Socialna demokracija v Avstriji naj bi bilo to v povod za razmišljanje o naravi in moči nacionalne ideje in o potrebi za rešitev nacionalnega vprašanja!

Tržaške vesti.

Nesramno hujskanje. Znano je, da se zbirajo okoli goriškega »moderno« - katoliškega, sicer pa fanatično-italijanskega lista »Eco del Litorale« naši in goriški »reformatorji«. V to družbo zahajajo v novejšem času kaj radi tudi nemško-avstrijski tržaški vladni krogi.

V nekaterih italijanskih in slovenskih krogih so se začeli vzdigovati glasovi, ki zovejo treznejše ljudi iz obeh narodnosti, da bi se našel način, po katerem bi došlo do miru med Slovenci in Italijani, pa da bi se oboji potem vseeno borili proti skupnemu sovražniku — Nemcu.

Vsled tega opazamo razna hujskanja v primorskih »katoliških« listih proti Slovencem. Tukajšnji »Amico« in goriški »Eco« prinašata članke, polne zavratnega strupa. Povodom procesije sv. Rožnjega Telesa je pisal »Amico« in se bahal, da je on jedini pravi nasprotnik slovenskim cerkvenim zastavam in vsem slovenskim javnim govorom. A tudi »Eco« noče zaostajati za njim. V svoji zadnji številki je

napisal proti tržaškim Slovincem tako strupeno hujkanje, s katerim je posebno ustregel znanim tržaškim vladnim krogom, da je je v svrhu večjega razširjenja ponatisnil tudi polu-oficiozni »Trieste«.

V tem hujskanju kaže na nas Slovence: kako se v trgovinski kavarai zbirajo naši odvetniki, pa tam spletkarijo, snujejo načrte, agitacijo itd., kako si zidamo »Narodni dom«, kako je ulica Belvedere polna slovenskih napisov, kako se taki napisi pojavljajo tudi po drugih ulicah mesta, kako imamo svojo telovadnico in kako se naša mladina vsako nedeljo tu zbira.

Temu nasproti pa očita tržaškim Italijanom malomarnost v borbi proti Slovincem!

Namen tej prispevku je očividno: nahujskati hoče Italijane proti Slovincem!

Naš odgovor na to bodi kratek. Italijani in Slovenci v Trstu morajo, ako niso slepi na obe očesi, uvideti, da so obojini že precej podkopana tla od Nemcev. Dana dan propada vedno bolj trgovina v domačih rokah; na vseh koncih in krajih je že vse polno nemških trgovcev in industrijalnih podjetij. Beda in ubožstvo naraščata med domačim prebivalstvom in celo domači delavci ne nahajajo dovolj kruha in zaslužka. Povsod so Nemci na boljših mestih. A da je prišlo do tega — to avedočimo mi — niso krivi Italijani, ampak to je znala mojstersko izvesti primorska vlada, ki je znala s tem, da si je pridobila nekaj italijanskih voditeljev, izborno zaslepi tržaške Italijane, a to najbolj s tem, da jih je vedno hujskala proti Slovincem.

No, mi menimo, da morejo videti danes tudi Italijani sami, da je naša slovenska koža še tako iztisnena in suha, da ne more vlada še zjajo plačevati Italijanom nikakih računov! Zato se utegne odslej goditi tako, da bo njihova italijanska koža morala plačevati nemške vladine račune. Mi vidimo sami, da mora prenehati enkrat za vselej ta pogubna igra!

Zato mora siliti politični razum Slovence in Italijane v Trstu, da prenehajo hlapčevati veliko-nemškim namenom, katere tako izvrstno povspesuje naša primorska vlada.

Čuditi se mora svet, da prihajajo hujskanja take vrste ravno iz katoliških cerkvenih krogov. Cerkev, ki mora biti nositeljica miru in ljubezni in ki mora povspesovati napredek vsake narodnosti — ta cerkev ima v Primorju takih služabnikov, katere kar mrzlica trese, ako vidijo kakov znak pomirjenja med Italijani in Slovenci! Mi znamo, da tega ni kriva cerkev sama, ampak da je temu krivi oni nemško-latinski zistem, ki zastuplja versko življenje ne samo na Primorskem, ampak po vsej naši državi. Slovenska javnost nas bo morda sedaj bolje umela, zakaj se tako odločno, neizprosno borimo proti delovanju in intencijam vseh nemško-latinskih cerkvenih krogov!! Dobro bi bilo, da bi to nevarnost spoznali tudi Italijani! Saj je delovanje omenjenih krogov istotako nevarno njim, kakor nam!

In vedno židje! Nek nemški ilustrirani politični list (katerega pa nočemo imenovati, ker mu nočemo delati reklame), je prinesel vse polno slik o groznem umorstvu erbske kraljeve dvojice.

Tem umazanecem so znani (!) ali bolje rečeno: delajo se kakor da so jim znani vsi dogodki one grozne noči v Belemgradu notri do najpodrobnejše podrobnosti! Vse, kar je v tem pogledu do danes ustvarila židovska perfidija, vse je v gori rečenem listu naslikano z živimi barvami! Oni, ki ne ve, kako se lahko slika razne fantastične stvari, bo mislil gotovo, da vsa ta židovska umazanost odgovarja resnici!

Pametni ljudje pa, ljudje, ki mislijo se svoje glavo, uganejo takoj, da je vse tako slikanje zgolj humbug.

Treba si le predočiti tiste trenutke na pozorišču v kraljevem konaku v Belemgradu. Treba predočiti si duševno stanje vseh onih, ki so sodelovali na onem zgodovinsko usodnem trenutku, umeti treba, da je bilo razburjenje vseh toliko, da smemo smatrati kakor gotovo stvar, da niti njim samim ne morejo biti znane in v spominu podrobnosti tiste grozne tragedije! Kako so jih potem mogli pripovedovati drugim s tisto točnostjo in pozitivnostjo, kakor opisujejo te dogodke razni čifatski listi, in med njimi še posebno notorični tržaški afaristi in drzni špekulanti z nesrečo svojega bližnjega — mili naš »Piccolo« ?!

Kakor enega glavnih akterjev v grozni beligradski žaloigri se v obče označa polkovnik Misić. A kdor je tako srečen, da umeje čitati razne nemške in laške čifatske liste, je mogel videti te dni, kako so se omenjeni listi, ko so podajali svojo krvavo kričečo opise, sklicevali na podatke ravno iz ust istega polkovnika Misića! Sinoči pa so mogli čitati naši čitatelji v brzojavki iz Belegrada decidirano izjavo rečenega polkovnika, da one izjave, ki se mu pokladajo v usta od strani raznih novinarskih čifotov, niso resnične, marveč, da on sploh ni govoril z nobenim novinarjem o dogodkih v oni noči ubojstva kraljeve dvojice.

Na tem eksemplju vidijo čitatelji, kako grozno sleparstvo si dovoljuje izvestno novinstvo na škodo prelahkovrne javnosti!

Ali namen tega novinstva je vedar le dosežen!

Iz uvodoma omenjenega židovskega lista bode zajemali razni drugi, za popularnostjo loveči se listi — in stvar je gotova! Srbe in Slovane v obče prikazujejo ti zlodeji za barbarsko ljudstvo in nerazodne mase bodo to tudi verjele!

Ali vsaj Slovani naj bi se ne puščali slepariti od tega novinarskega sleparjenja!

Oh, ti regnicoli! Neki meščan prišel je včeraj v naše uradništvo in nam povedal sledeče: »Te dni peljal sem se na biciklu iz Trsta v Tržič (na Furlanskem). Na potu med Devinom in Sestljano zaprla mi je pot pet italijanskih delavcev, prišlo bicikelj in mene in zahtevalo denarja. Pretili so mi, da me ubijejo, ako jim ne dam denarja in jako huda bi se mi bila godila, da nisem segnil v žep in izvelkel iz istega revolver, katerega sem tem banditom pomolil pod nos. Ko so videli, da ne poznam nikake šale, spustili so me, da sem mogel nadaljevati svojo pot.«

To je zopet en dokaz več, kako se bomo na Primorskem v kratkem počutili prav kakor v Kalabriji, na čemer se bomo mogli zahvaliti naši slavni vladi, ki na vse mogoče načine podpira priseljevanje italijanskih sumljivih oseb v našo deželo.

Iz-pred porotnega sodišča. Danes se je vršila kazenska razprava proti 21-letnemu Ivanu Katalanu iz Trsta in 32-letnemu Alojziju Tavčarju iz Sežane radi zločina tatvine.

Sodnemu dvoru je predsedoval vitez Urbaneč, sodnika sta bila svetovalec Kramer in Crusig. Državno pravdnštvo je zastopal dr. Chersich. Branila sta toženca odv. dr. Cusin in dr. Laneve.

Obtožnica dolži Tavčarja in Katalana, da sta dne 24. januarja t. l. v družbi z dvema drugima tatovoma vkradla v gostilni Pavline Olenič v Barkovljah svoto 898 K v denarju in vrednostnih predmetih, torej zločina tatvine po §§ 171, 173, 174 kazenskega zakona, kaznjivega po § 179 istega zakonika.

Tožence Katalan je pripovedoval na zaslišanju, da je omenjenega dne s Tavčarjem, nekim Maurom in nekim Giovanninom, in na izrecno vabilo le-teh, šel v gostilno Pavline Olenič v Barkovljah.

Ta so najprej v kuhinji pri tleh izpili liter vina, a na to so šli v prvo nadstropje ter dali prinesiti še drugega vina. Ko so bili nekaj časa v pivski sobi v prvem nadstropju, so njegovi tovariši izginili iz sobe in ga pustili samega.

On je nekoliko časa slonel na oknu, ne da bi vedel, kje so in kaj delajo njegovi tovariši. Ko so se slednjič oni trije vrnili v sobo, so takoj plačali, izpili vino ter odšli. A ko so bili blizu ckeve v Barkovljah, so se spustili v tek. On da jih je vprašal, zakaj da tečejo. Odgovorili so mu: »Molči, smo pokradli nekaj denarja!« On je na to molčal in jim sledil do podnožja Trstenika, a tam jih je pustil, ne da bi bil dobil ni en vinar od ukradenega denarja.

Tožence Tavčar pripoveduje istotako, da sta ga Mauro in Giovannin povabila na liter vina. Na potu v gostilno sta mu ona dva izrazila željo, da bi se našel še četrti tovariš, da bi potem pri vinu igrali na karte. On je videl Katalana in ga povabil, naj gre z njimi. Ko so bili v gostilni so se najprej vstavili v kuhinjo, a potem šli v sobo v I. nadstropje, odkjer sta se ona dva izgubila iz sobe. On jih je dva-tri-krat iskal; enega je našel enkrat na stopnicah, drugega enkrat v kuhinji in zadnjič oba skupaj na dvorišču. Ko ju je vprašal, kod hodita, zakaj da se izgubljata iz družbe, sta mu odgovorila, da morajo vsi štirje hitro oditi, kajti prišla da so iz Trsta štiri mladenke in da morajo iti po nje.

On ni še nič vedel, kaj da sta ona dva počela; še le potem sta mu povedala o izvršeni tatvini. Tudi on, kakor Katalan, ni dobil niti vinarja od vkradenega denarja.

Na to je bila zaslišana kakor priča Pavlina Olenič, posestnica v Barkovljah, v katere gostilni je bila tatvina izvršena. Ona pripoveduje, da niso prišli vsi štirje h kratu, pač pa prej ona dva, katera sta poznana z imenom Mauro in Giovannin, a še le pozneje Katalan in Tavčar. Tavčar da je postal na stopnicah; in ko je hotela služkinja nesti vino v sobo v prvo nadstropje, jej je to zabranil, rekši, da ni treba, da se ona trudi po stopnicah, posebno pa še, ker je noseča. Jemal jej je vino iz rok in ga nosil on v sobo. Ves čas, ko so bili ti štirje pivci v sobi, ni nikdo od družine šel v prvo nadstropje in sicer zato ne, ker ni imel nikdo v prvem nadstropju nič opraviti, a ko je bilo treba pivcem kaj postreči, so se ti sami potrudili v kuhinjo.

Škodo, katero trpi, ne more natančno določiti, a pravi, da ista iznaša več nego 800 K. Vrata sobe, iz katere je bil denar ukraden, so bila zaklenjena.

Branitelj dr. Laneve je vprašal ženo, da-li zna šteti denar? To vprašanje je povzročilo veselost, a priča je odgovorila, da zna.

Predsednik je vprašal na to tožence, da-li imata kaj oporekati. Oba pravita, da ni res, da sta prišla ona dva sama in pozneje nego Mauro in Giovannin, ampak prišli da so vsi štirje skupaj.

Na to je bila zaslišana priča Marija Furlan, dekla Pavline Olenič. Bila je zapri-sežena in pričala je v slovenskem jeziku. Njeno pričanje je prevajal sproti na italijanski jezik zapriseženi tolmáč gosp. Sancin. Priča je pripovedovala soglasno s prejšnjo pričo, da pivci res niso prišli vsi štirje skupaj, temuč prej dva in potem dva; Tavčar in Katalan da sta prišla zadnja. Ko so bili nekoliko časa v sobi prvega nadstropja, prišel je eden od njih ukazati, naj se jim napravi kaj jesti. Bile so doma same ženske — namreč ona in gospodinja Pavlina Olenič. Ko so oni štirje odšli na povedani način, šla je ona v I. nadstropje in je našla odprta vrata one sobe, o kateri je vedela, da so bila prej zaklenjena. Obvestila je o tem gospodinjino, in obe skupaj sta to konstatovali izvršeno tatvino.

Na to je bil zaslišan kakor priča Simon Ladovac, redarstveni nadzornik, kateri je pripovedoval, kako je bil obveščen o tatvini in da je še-le 5 dni pozneje dobil neko anonimno pismo, v katerem sta bila opisana in označena kakor avtorja tatvine današnja toženca Katalan in Tavčar. Vsled tega ju je aretoval, in ko ju je predstavil okradenima ženama, sta ju ti poslednji spoznali.

Zaslišana sta bila še kakor priči Josip Kotzmann in Josip Bonau.

Predsednik je zatem prečital razne listine, mej katerimi so bile policijske informacije o tožencih. Iz teh informacij je razvidno, da je Tavčar že prestal 4-mesečno kazen radi tatvine in da vedno postopa brez dela, dočim se Katalanu ne more nič posebnega očitati.

Ob 11. uri in tričetrt je bila razprava prekinjena za pol ure.

V nadaljevanju razprave je sodni dvor predložil porotnikom 2 glavni vprašanja: eno, tičoč se krivde Katalana, a drugo krivde Tavčarja.

Zastopnik državnega pravdnštva je v kratkem a jako jedrnatim govoru slikal porotnikom, kako se je izvršila tatvina ter dokazoval, da ni res, da toženca nista nič vedela, da sta ona druga dva njiju tovariša, Mauro in Giovannin, imela namen okraati Pavlino Olenič, marveč, da sta ravno današnja toženca poučila ona dva imenovana tovariša, kako in na kak način se lahko okraade Pavlino Olenič, kajti oba sta jako dobro poznala kraj, posebno ga je poznal Katalan, kateri je imel ljubezensko razmerje z neko prejšnjo dekle Pavline Olenič.

Branitelja, sod. tajnik dr. Laneve, in odvetnik dr. Cusin, sta izpodbijala to trditev državnega pravdnštva, dokazovaje, da njiju branjenca nista vedela o zločinskem namenu tovarišev prej, nego je bil namen že dovršena stvar in da se ne more trditi z vso gotovostjo, da je vkradena svota bila viša od 600 K, kajti, kakor je Pavlina Olenič sama priznala, je ona denar sešela 8 dni prej, in je torej mogoče, da se je svota v osmih dneh zmanjšala na ta ali drug način.

Potem, ko je predsednik na kratko posnel vspeh razrave, so se porotniki umaknili na posvetovanje.

Čez pol ure so se porotniki vrnili v dvorano in je njihov načelnik proglasil pravorek, s katerim so porotniki pritrdili I. in II. vprašanju z vsemi 12 glasovi.

Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil Ivana Katalana na 2 leti težke ječe, poostrene s postom vsake tri mesece in Alojzija Tavčarja na 3 leta težke ječe, istotako poostrene s postom vsake 3 mesece.

Služba kancelista je razpisana na tukajšnjem deželnem sodišču. Prošnje je predložiti do 22. julija predsedništvu deželnega sodišča.

Velika vrtna veselica pri Sv. Jakobu. Pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metodija priredi v nedeljo dne 21. t. m. veliko veselico na šolskem vrtu pri sv. Jakobu. — Vsak Slovenec v Trstu zna, kako važna naloga je poverjena onim bratovskim delavcem-pevcem, ki s tako vnamo branijo lepo svetinjo tržaških Slovencev: slovensko cerkveno petje! In zares lepo vrše oni to slovensko narodno stražo po tržaških cerkvah. Ne plašijo jih ni zgodnja ura »zornice« in »šmarnice«, ni zimska burja in letna vročina, ko morajo hiteti in tehtati od ene cerkve v drugo. Oni vrše navdušeno in vstrajno službo pravih narodnih vojakov. Zato je pevski zbor naše bratovščine tako priljubljen in čislán.

Poleg cerkvenega petja goje naši peveci tudi slovensko zavest med najbednejimi delavskimi sloji tržaških Slovencev. Na svidenje v nedeljo!

Vspored vrtna veselice, katero priredi pevsko društvo »Hajdrih« prihajajo nedeljo dne 21. t. m. v gostilni g. Drag. Starec na Proseku, je sledeči: 1. D. Jenko: »Naprejš«, godba. 2. Iv. pl. Zajc: »Živela Hrvatska«, možki zbor. 3. Iv. pl. Zajc: »Lepa naša domovina«, godba. 4. J. Laharnar: »Le pevaje«, mešan zbor. 5. J. Bunjanin: »Hej Slovani«, godba. 6. F. Grbič: »Slovanski brodi«, možki zbor. 7. L. Furlan: »Valček na jezeru«, godba. 8. F. Bendl: »Križaci na morju«, veliki mešan zbor. 9. J. F.: »Davorija«, vene narodnih pesmi, godba. 10. Josip Štolba: »Bratranec«, burka v enem dejanju. 11. N. N.: »Sokolska koračnica«. 12. Ples do jutra.

Vatopnina na veselico 40 st. za osebo, sedeži I. reda 40 stot., II. reda 20 stot. K plesu za gospode 2 K, za gospičce 40 stot. Začetek veselice točno ob 5. uri popoldne. V slučaju slabega vremena preloži se veselica na prihodnjo nedeljo dne 28. t. m.

Opozarjamo pa, da k plesu bodo imeli pristop le vabljeni.

»Zveza slovenskih pevskih društev« v Ljubljani sklicuje ustanovni občni zbor za dan 5. julija t. l. Tako vsaj čitamo v ljubljanskih listih.

Tržaška pevška društva, med katerimi je vsaj par takih, ki so že prijavila pristop k rešeni zvezi, se za omenjeni dan pripravljajo za prireditve velike veselice na korist družbe sv. Cirila in Metodija.

Iz tukajšnjih pevskih krogov smo prejeli par dopisov, v katerih nas dopisniki prosijo, naj mi posredujemo za to, da bi se napovedani občni zbor (ako le možno) preložil na eno poznejših nedelj.

Radi ustrežaje temu pozivu, prosimo začasni odbor »Zveze«, naj izvoli vzeti na znanje gori navedeno željo in naj jej vstreže, ako le možno.

Iz Treblja nam pišejo: Čeprav se tom-bola, ki jo je naša zavarovalnica priredila dne 14. t. m., ni obnesla posebno dobro radi neugodnega vremena in drugih nevspešnih razlogov, se vendar iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so nas podpirali, posebno pa Bazovcem in Padričanom, ki so došli v lepem številu in prihitali v podporo naši zavarovalnici za govejo živino.

»Slovansko pevsko društvo« vabi svoje cenjene gospičce in gospode pevce na jutranjo pevsko vajo (mešani zbor), katera se bo vršila ob navadni uri zvečer. Prosi se, da se množično udeležijo te vaje, ker se ima društvo naučiti več novih pesmi in ob enem nastopiti pri sv. Jakobu na slavnosti »Delavskega podp. društva«.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu nanašja vsem svojim gg. pevcem in pevkam, da se bo vršila pevška vaja za mešani zbor jutri zvečer ob navadni uri.

Dražbe premičnin. V petek, dne 19. junija ob 10. uri popoldne se bodo valed naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:

ulica Paduina 1, mize in razno; ulica Giulia 35, stroj; ulica Fontana 3, mizaraka oprema; ulica Ponziana 22, hišna oprava; ulica S. Marco 25, hišna oprava; ulica S. Catterina 2, hišna oprava; passeggi S. Andrea 28, hišna oprava in glasovir.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 18,7, ob 2. uri popoldne 22,5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761,1. — Danes plima ob 5,23 predp. in ob 4,37 pop.; oseka ob 9,1 popoldne in ob 11,30 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Iz Dekani.** dne 15. junija 1903: Čujemo, da marsikdo ugiblje, katera je ona »najplemenitejša svrha«, kateri je namenjen ves prihodek narodne veselice, ki jo priredi pevsko društvo »Zrinjski« v Dekanih v nedeljo dne 28. t. m.? — Naše bistroumno občinstvo ugame to že iz vspeh te veselice, katerega se objavi pravočasno. Za danes izdamo le skrivnost, da bodo na vspeh pesmi, kakor:

»Gdje slobode sad su dani,
Što ih »Hrvat« ejenit zna?»

»Tko svoju zemlju ljubi i tko neće
biti rob,
Tomu krvnik glavu rubi, taj u
hladan pada grob!«

In ona naša stara miljenica:
»Mora, on mora past!«,
katero bo v slovenskem tekstu pel mešani zbor.

Ter ona, srce pretresujoča:

»Što čutiš, Srbije tužni?
Nek' dušman vidi, nek' dušman čuje,
Da Srb još živi, da je junak!«

Vrlo dekleta tukajšnje Marijine družbe bodo predstavljala kratkočasno veseligrro in lep šalji vizor s petjem; mladeniči iste družbe pa nastopijo se svojo ponosno pesmijo. Ker je namen te veselice tako plemenit, nadejati se je obile udeležbe, ne samo iz Dekanih in sosednjih vasij, temuč tudi iz Trsta in njega okolice. Bili ne bilo možno prirediti istega dne poseben vlak iz Trsta v Dekane in nazaj? Na noge bratske pevke pevka društva v Trstu in okolici! Tu Vam je hvaležno polje za Vaše delovanje!

Ker je »Edinost« od petka objavila, da priredi veselico pevsko društvo »Zrinjski« v zvezi z drugimi dekanskimi društvi, je marsikdo ugibal, katera so še ona »druga društva« v Dekanih?

Na to naznanjamo, da so sedaj v Dekanih sledeča društva:

1. Pevsko in bralno društvo »Zrinjski«.
2. Posojilno in konsumno društvo. (Zadruga)
3. Dekliška Mar. družba.
4. Mladeniška Marijina družba.
5. Pogrebno društvo.
6. Godbeno društvo »Istra«.
7. Podporno društvo. (Podpira reveže in sirote).

V nedeljo dne 14. t. m. ustanovilo pa se je in že konstituiralo potem 8. »Izobraževalno društvo«, katero obeta postati eno najdelavnejših, in kateremu želimo iz dna srca evetočega razvoja in največjega uspeha.

Da vidimo torej, kako se uresniči dne 28. t. m. oni zlati rek: »V slogi je moč!«

Vsakdo, kdor ima količkaj sočutja do trpečega brata, gotovo vslikne »jaz pa pojdem!« — če ne radi družega, pa vsaj zaradi tega, da ga ne bo potem zmerjal Dekanski Tugomer.

× **Šivilje štrajkajo** — v Gorici namreč. V nedeljo so imele zopet zborovanje, na katerem so sklenile štrajkati. V ponedeljek so se zbrale v prostorih tamkajšnjega soc. dem. društva, odkoder jih je šlo lepo število na magistrat. Hočejo 8 ur dela, plača pa naj bi ostala za sedaj še pri starem. Dosedaj so delale zjutraj od 8. ure do 12. ter od 1. dokler se vidi po leti, drugače do 7. ali 8. ure zvečer in za vse to delo dobivajo na teden največ 4—5 K! Malo je res!

× **Iz Kanala** nam pišejo: Usojamo si opozoriti slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Gorici na § 1. odstavek 3. državnega zakona od dne 13. junija 1896 št. 95, ki določa, da so poselske knjižice oproščene od kolekovanja.

Temu opozorjenju na adresu slavnega c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici so dale povod pritožbe nekaterih strank, da se je od njih zahtevalo kolekovanje. Tako sta se na primer pritožila Alojz in Josipina Žbogar iz Kanala.

Vesti iz Kranjske.

* **Spomini na turnarsko slavnost.** —

»Slovenec« piše:

»Kdo je provociral 7. t. m. demonstracije v »Zvezdi«? Tega nam ljubljanski »Turnverein« še ni odgovoril. Povemo mu mi danes in tudi baronu Heinu: Provocirali so jih turnerji s tem, da so se vozili v odprtih vozovih ali pa hodili peš po mestu s pangermanskiimi trakovi in znaki okičeni in s tem, da so na velike drogove na vrtu obesili dve frankfurterice. In vse to so — kakor so se hvalili — storili nalašč. To je, slavna nemška gospoda, v Ljubljani izzivanje Slovencev, pa se ujedajte kolikor hočete, da nimate! Zapomnite si pa enkrat za vselej: Z nemštvom na Kranjskem smo Slovenci že davno preveč popustljivi, zato pa ne izzivajte, pa naj bo Ljubljana, Domžale, Grosuplje ali — Trzin in Jesenice!«

Dobro! Možka beseda to, možka za to, ker priča o tisti moralni moči, ki je potrebna, da človek pripozna svojo lastno dosedanje zmoto. »Z nemštvom na Kranjskem smo Slovenci že davno preveč popustljivi...!« Ali tu ne sme ostati le pri pripoznanju zmote! S tem ne bi bilo nič pomagano. Tu treba tudi dejanj, ki naj popravi, kar je zmota pekvarila!

* **Kranjski deželni šolski svet.** (Dopis iz srednješolskih krogov.)

Naučni minister Hartel je imenoval (kakor je povedal poslanec Ferjančič) na predlog kranjskega dež. šolskega sveta Nemca iz Moravske profesorjem na ljubljanski realki. O slovenskih kompetentih, katerih je bilo, kakor vemo, več za to mesto, in o željah Slovencev glede ljubljanske realke, ki je namenjena slovenski mladini slovenske dežele, ni minister nič vedel. »Slovenski Narod« pozivlje manjšino v deželnem šolskem svetu, da naj prihodnjič o takem slučaju stavi minoritetni predlog.

Začuden se vprašamo, kateri gospodje našega deželnega šolskega sveta tvorijo manjšino, ki se naj poteguje za slovenske profesorje na slovenskih tleh? V poštev prihajajo ti-le člani omenjene korporacije: Hubad, Pezdnič, Lesar, Kržič, Tavčar, Bleiweiss; Scheffer, Kaltenegger, Junowicz, Končnik. Zadnje štiri moramo smarati za »nemške« člene, prvih šest pa za slovenske! Ako bi bi bilo razmerje na glasovanju 5:5, tedaj bi dirimal predsednik baron Hein, oziroma njegov namestnik grof Schaffgotsch! — Ljubljansko realko smatrajo Nemci za svoje posestno stanje, katere se ne sme dotakniti nihče.

Da jim vlada gre na roko o tem, to je menda umevno samo ob sebi. Kako ulogo pa igra slovenska večina v tej korporaciji? No, to se je pokazalo že o raznih imenovanjih za ta zavod. Slovenska javnost se po pravici vprašuje kdo je oni izmed slovenske šestorice, ki bi morala za nas odločevati, — kdo je oni izmed te šestorice, ki pomaga vladi in Nemcem spravljati v Ljubljano pruske profesorje, dočim za slovenske v nekaj letih ne bo več dovolj mest v domovini? Kdo izmed onih šest gospodov pljuje v lastno skledo in dela tlako, sramotno tlako — tuje?! Javno mnenje bi ga moralo zapoditi čez mejo naše slovenske zemlje!

Sramota!

Poslano.

Z ozirom na poslano akademičnega društva »Sava«, priobčeno v »Slovenskem Narodu« od dne 10. junija 1903 štev. 132, izjavlja podpisani odbor v pojasnilo sledeče:

Akademično društvo »Slovenija« je nameravalo prirediti komerz na čast odposlatstvu sl. občinskega sveta ljubljanskega v stvari slovenskega vseučilišča. Ker smatra »Slovenija« vseučiliščno vprašanje eminentno veslovenskim vprašanjem, je sklenila, da povabi na omenjeni komerz vsa dunajska slovenska in slovanska akad. društva. »Sava« pa je izjavila, da v tem slučaju ne pride na komerz, ker »svobodomiselni akademiki« zavzemajo to principijelno stališče, da se ne udeležijo nobene priredbe, in naj si je tudi obče narodna, če je na njo vabljeni oficijelno tudi klerikalna »Danica«. Zato je sklenil odbor »Slovenije«, da omogoči za ta komerz prisostvovanje tudi členom »Sava«, da ne povabi nanj oficijelno niti »Sava« niti »Danica«, ampak sploh slovenske akademike. »Slovenija« je hotela na ta način lojalno

omogočiti udeležbo vsem slovenskim akademikom.

Dunaj, 15. junija 1903.

Za odbor akad. društva »Slovenija«:

Rado Jereb

Mihalič

t. č. predsednik.

t. č. tajnik.

Brzljavna poročila.

Dogodki v Srbiji.

PETROGRAD 18. (B.) Vladno glasilo »Praviteljstveni vestnik« objavlja komuniké, v katerem izjavlja kralj Peter, da mu je naloženo v dolžnost, da kaznuje morilce.

Novi namestnik Galicije.

LVOV 18. (B.) Namestnik grof Potocki je dospel semkaj danes zjutraj.

Kriza na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 18. (B.) Uradni list objavlja: Njeg. Veličanstvo je z najvišim odlokom od 16. junija vsprejelo demisijo skupnega ogrskega ministerstva, pripoznavši v polni meri goreče in izbornu službovanje istega, ter je odredil, da posamični ministri nadaljujejo svoje uradno poslovanje do nadaljnjih odredbe. Ministru za Hrvatsko, Ervinu Czehu, in ministru za trgovino je podeljen, ne da bi jima trebalo plačati takse, red železne krone I. razreda. Državnemu tajniku v ministerskem predsedništvu Tarkovichu je podeljen v znak priznanja na izbornem službovanju veliki križ Fran Josipovega reda.

Smrtne obsodbe v Solunu.

CARIGRAD 17. (B.) Cesarstvo potrjuje v Solunu izrečenim smrtnim obsodbam še ni izrečeno. Ni neverjetno, da se iz izvestnih vzrokov smrtne kazni spremene v kazni ječe. Glasom poročil iz Soluna je turško prebivalstvo ogorčeno radi zavlačevanja s potrditvijo smrtnih obsodb.

Iz nagodbenega odseka.

DUNAJ 18. (B.) V nagodbenem odseku je poslanec Ellenbogen ponovil nedavno stavljeni predlog, ki pa je bil vnovič odklonjen. Z ozirom na najnovejši sklep odseka, je poslanec Stransky vprašal načelnika tega odseka, da-li je vlada že predložila korespondenco o dogovoru z ogrsko vlado glede interpelacije člana 9. carinarske in trgovinske zveze, ali pa je izjavila, da predloži to korespondenco.

Za slučaj, da ni storila tega, je predlagal govornik, naj se seje odseka zaustavijo do predloženja one korespondence.

(Dalje na četrti strani.)

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijskega lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijskega lista »Edinost« v Trstu

Tovarna pohoštva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Velikanska množina meglenega in svetlega, tapetovanega ali kuhinskega pohištva se prodaja in nekaj časa po najugodnejših cenah v krasni dvorani *Tersicore, ul. Chiozza 5.* I. Slavno občinstvo se najljubše vabi si ogledati razstavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarke zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, mednarodne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, kodar posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnove namene.

Ministerki preds. dr. Koerber je odgovoril, da ne odgovarja običaj, da bi se dopisovanja med vladama priobčevala.

Da si je bila vlada vedno na jasnem v tem pogledu, vendar se je on čutil dolžnega, da je uvel odkrita in lojalna pogojanja z ergsko vlado o dalekosežnosti teh določil dogovora, o čemer se je pisanim potom dogajalo sporazumljenje.

Vlada je pripravljena v novi natančno preizkušeni točki, o katerih, glasom vsebine te korespondence obstoji sporazumljenje terminu vlada nič proti temu, da se te točke pridružio odskovemu zapisniku. Z ozirom na to izjavo ministrskega predsednika je zahteval poslanec Stranaky, naj se glasovanje o njegove predlogu zaustavi dotlej, ko bo odsek v položaju za razsodbo, da li meritornost izjave vlade odgovarja sklepu odseka.

Poslanec Lecher je predlagal, naj se današnje izjave železniskega ministra na tisejo in naj se bo pozneje razpravljalo o tem. Odsek je pritrdil temu predlogu.

Loterijske številke, izžrebane dne 17. junija:

Praga	85	20	70	74	46
Leov	41	81	60	13	80

Razglas!

Vsled dovoljenja c. kr. okrajnega glavarstva v Gradišči bode dne 24. junija, na dan sv. Ivana, tudi letos starodavni semenj za konje na popravljenem prostoru v Devinu.

Županstvo občine Devin

dne 14. junija 1903.

Josip Mervic

župan.

Poljedelci!!

= najboljša romansko žveplo =
dvakrat rafinirano I. vrste, vreča po 7 kron
= najboljša modra galica =
po 64 stotink klgr. — Prodaja kmet. trdka

Huber & Co. Trst

ulica Madonnina (nasproti bivšemu parnemu mlinu).

PREDNO KUPITE

PERILO

blagovolite obiskati

veliko skladišče angleške platenine in kotenine

trdke

Vittorio Gasperini

TRST — ul. Nuova 15. — TRST

kjer se prodaja po stalnih cenah z 10% odbitkom.

Kdor nakupi blaga za 10 K vdobi poseben dar.

VZORCI SE NE DAJAJO.

Hiša precej na prodaj!

V Skriljah blizu postaje Dobravljje, je na prodaj hiša št. 27. Tam je izborna pitna voda in jako zdrav zrak. Hiša ima 6 zračnih sob in veliko kuhinjo ter več drugih shramb. Cena 3200 kron. Oglašiti se je do dne 21. junija pri Ivanu Kravos v Skriljah št. 34, pošta Cesta — sv. Križ.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital **K 1.000.000**

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija).

Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzluga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Anton D. Tripcovich
merkantilni kapitan in posestnik

je umrl danes ob 7^{1/2} uri pop. po dolgi in mučni bolezni, previden se svetotajstvi za umirajoče.

Podpisani od žalost potrjeni naznanjajo tudi v imenu drugih sorodnikov to nenadomestno izgubo vsem prijateljem in znancem.

Prenos zemskih ostankov pokojnika se bode vršil v petek, dne 19. t. m. ob 10. uri predp. iz hiše št. 17 P na Greti naravnost na pokopališče.

V TRSTU, dne 17. junija 1903.

Angeljka Tripcevič-Dabinovič, soproga.

Bogdan, Pavel, Ana por. Cebalo in Nina poroč. Ivanovič, bratje in sestra.

Gilda Tripcevič-Pozza, Mary Tripcevič-Goich, sinahe.

Trifon Ivanovič, Marko kap. Cebalo, zeta.

Marij, Marija in Oliver Tripcevič, vnuki.

Predležajo objavo je smatrati za direktno obvestilo.

Pogrebno podjetje Zimolo, Corso 41.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli
CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode
črna, angleška po gld. 3.20, rumena, po gld. 3.50
Specialiteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.
črna ali rumena, angleška po gld. 3.50
nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90
Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gld. 2.50

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.
TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.

Velikanski dohod za birmo.

Obuvala za gospode
črna, angleška po gld. 3.20, rumena, po gld. 3.50
Specialiteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.
črna ali rumena, angleška po gld. 3.50
nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90
Naročbe po meri.

Izbora oblek za moške in dečke.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za beselo: za večkratno insercijo pa se cena primerno znižuje. Oglašiti se vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K, ter se plačujejo v četrtletnih antipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarro „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

Gostilna „ALLA BELLA VEDUTA“
ulica Romagna št. 20
nasproti vojašnici.

● Zbirališče slovenskih delavcev ●

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič
gostilničar.

Na prodaj

je hiša v Ljubljani, obstoječa iz 10 stanovanj in drugih lokalov, z obširnimi vrtom, za vsako obrt na zelo primernem mestu. Več se izve pri upravi lista »Edinost«.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vokal Androna dell'Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapearij.

- Popolno opremljene sobe. - Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA
Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umedene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.— m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Gulielmo Brod & Co.
poznana trdka s

POHIŠTVOM

najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nastr. od 1—2 in 5—7 pop.

Assicurazioni generali
V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse vrste zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. gld. 58.071.673-84

Premije za poterjati v naslednjih letih 30.541.700-64

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. 169.929.625-03

Plačana povračila:

a) v letu 1894. 9.737.614-48

b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292.401.706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Vias della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

FILIJALKA BANKA UNION
V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2^{1/2}% takoj
3^{1/2}% na 6 mesecev
3^{1/2}% na 1 leto

Napoleone:

po 2^{1/2}% na 6 mesecev
2^{1/2}% na 1 leto

b) Za giro-conto daje 2^{1/2}% do vsakega zneska izplačuje se do 40.000 K a cheque; za večje zneska treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si boji uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-currentiste inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Prodaja manufakturnega blaga SALARINI
v ulici Ponte della Fabra št. 2.
in podružnica
„Alla città di Londra“
ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gld. 6.50 po 24, za dečke od gld. 4. do 12. suknene jo— a velikem izboru od gld. 3. do 8. zimske močne 32 došite jope z ovratnikom od astrahana od gld. 5.— 14, ravno take pošite s kožuvinno po gld. 12. pe Površne suknje v velikem izboru od gld. 18 — Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene blace od gld. 2.50 — 4.50, finejše od gld. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zložljiva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja oblek do meri ter se še posebno vloživa vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.